Holkprojekt vid Snäckviken, Nyköping

Under åren 2024 -2026 har ett holkprojekt i samarbete mellan Fågelföreningen Tärnan och Nyköpings kommun bedrivits. Projektet startade i samband med anläggande av en våtmark/gäddfabrik på de gamla betesmarkerna i den inre delen av Snäckviken. Området där holkarna sattes upp var i anslutning till våtmarken i en del av skogen (Gårdsnässkogen) som hade gallrats med borttagning av barrträd och uppväxande sly (al och björk).

Holkar som sattes upp var fyra knipholkar i direkt anslutning till våtmarken, 13 holkar för stare och nio holkar för mesar/svartvit flugsnappare i den uppgallrade skogsbrynskanten.

Vi hade några frågeställningar, se nedan, samt en avsikt att se till att det skulle finnas bohål/holkar i området då många tidigare bohålsträd gallrats bort för att skapa andra naturvärden, t.ex. blommor och friställande av stora ekar.

Frågor

Frågeställningar var hur snabbt hittar stararna deras nya möjligheter för häckning och hur många av de uppsatta starholkarna blir bebodda med häckning/där bobale påbörjas, vid har också utfört ringmärkning av boungar av stare.

För småfågelholkarna var frågeställningen hur snabbt svarar mesar/svartvit flugsnappare på holkarna i ett område som är nygallrat och där markvegetationens mindre buskar försvunnit och där nu bara stora lövträd, främst al, björk och ek finns. Alltså en ganska så enahanda miljö till att börja med. Vi har även här utfört ringmärkning av ungar av de arter som häckat i småfågelholkarna.

Resultat stare

Om vi då börjar med frågeställningarna för stare och de 13 starholkarna så redan första våren, 2024, så kunde vi se att behovet var stort, alltså fanns det brist på bohål. Vi kunde konstatera att av 13 holkar så blev det påbörjat bo av stare i nio av dessa och i sju blev det lyckat häckning, totalt kunde vi ringmärka 37 ungar fördelat på kullstorlek på fyra till sex ungar. I de återstående fyra holkarna var det i två holkar bo av bålgeting och två som var helt tomma.

Året 2025 visade ännu tydligare på bobristen för starar, nu blev alla 13 starholkarna med påbörjade starbon. I nio av dessa blev det lyckade häckningar. Totalt ringmärkte vi 31 ungar fördelat på kullstorlek från en unge till sex ungar. Alltså ett sämre snitt på ungar än 2024.

Nu är vi framme vid 2026 och även i år blev det påbörjat starbo i alla 13 holkarna. I år fyra holkar med enbart bobale, och i övriga nio så har häckning med ungar ägt rum. I år var häckningscykeln tidig så i en av holkarna hade redan ungarna lämnat boet när vi kom för ringmärkning och i en av holk var det sen häckning och där avbröts häckningen i samband med kraftig regn och de tre ungar i kullen var döda vid besökstillfället för ringmärkning. Totalt ringmärkte vi 32 starungar från sju holkar.

Sammanfattning utifrån de tre åren 2024 – 2026 med starholkarna är att bohålsbristen är påtaglig, antagligen likadant på fler platser än i vårt undersöksområde, man ser också att de snabbt bosätter sig i nyuppsatta holkar. Totalt har vi ringmärkt 100 starungar de tre åren.

Resultat mesar/svartvit flugsnappare

2024 är då det första året och här blev det fyra häckningar i de nio holkarna, fördelat på två holkar med blåmes och två med svartvit flugsnappare. Alltså ingen talgoxe. Övriga fem holkarna var tomma. Totalt ringmärkte vi 10 + 10 ungar av blåmes och 5 + 5 ungar av svartvit flugsnappare, helt normala kullstorlekar.

År två, alltså 2025, så blev ett sämre år, endast två kullar med lyckad häckning. En vardera för blåmes, 12 ungar ringmärkta, och svartvit flugsnappare, sju ungar ringmärkta. I två av holkarna hände något under ruvningstiden, en blåmes som ruvade tidigare men vid besöket för ringmärkning så var boet tomt och i den andra var det döda ungar vid ringmärkningsbesöket. Fem tomma holkar.

2026, ett bättre år, men ändå tre tomma holkar och en holk som var bebodd av fladdermusarten brunlångöra, tre honor hade utsedd holken som sannolikt BB. Fem holkar med lyckad häckning, fördelat på tre holkar med blåmes fördelat med 10 + 10 + 9 ringmärkta ungar. Talgoxe med en holk med nio ungar ringmärkta och en holk med svartvit flugsnappare där vi ringmärkte fem ungar.

Sammanfattning, det visar sig att skogsbrynsbiotopen, nygallrad, är ännu inte så attraktiv för mesar/svartvit flugsnappare även om sista året var ett steg i rätt riktning. Vi får se vad som händer kommande år i holkarna vid Snäckviken. Totalt har vi ringmärkt 61 ungar av blåmes, talgoxe nio ungar och av svartvit flugsnappare 22 ungar.

Jan Gustafsson